

Alewijn Broere, directeur SBW International:

‘Bij ons is het altijd zomer’

Het gaat goed met het Nederlandse weefselkweeklaboratorium SBW International. Het innovatieve bedrijf bedient veredelaars over de hele wereld en is bezig met een veroveringscampagne in Latijns-Amerika. In Brazilië boekt het bedrijf grote successen en de voorbereidingen voor een Mexicaans avontuur zijn in volle gang. Vanuit Mexico wil SBW de Noord-Amerikaanse markt veroveren.

Weefselkweek is het kweken van planten op een kunstmatige voedingsbodem onder steriele omstandigheden. Bijna hetzelfde als stekken, alleen wordt bij weefselkweek niets aan het toeval overgelaten. Licht, temperatuur, voeding, weer en wind, het is allemaal strak geregeld. Parasieten zijn er niet, evenmin als tegenvallende weersomstandigheden. “Bij ons is het altijd zomer”, zegt Alewijn Broere, algemeen directeur van SBW International. Daardoor is het mogelijk in zeer korte tijd een enorme hoeveelheid planten te kweken en nieuwe rassen te ontwikkelen, ziektevrij en resistent. Een eucalyptuswoud in zeven jaar, of een teakwoud in twintig jaar, zoals het bedrijf doet in Brazilië. Daar richt het bedrijf zich ook op onder andere koffie, suikerriet en pinus (voor papier). In Ghana ontwikkelt SBW International fruitgewassen als ananas- en banaan planten. “De beste manier van ontwikkelingssamenwerking die je kunt bedenken”, meent Broere. “Je brengt er kennis en werk”.

Betrouwbaar en onafhankelijk

SBW International staat helemaal aan het begin van de productieketen, benadrukt Broere, “Wij maken hoogwaardig uitgangsmateriaal met in potentie hoge opbrengsten en/of kwaliteit, veredelaars nemen ze van ons af en brengen ze op de markt. Wij bedienen topveredelaars overal ter wereld, in totaal vierhonderd cliënten.”

SBW International werd in 1976 opgericht op initiatief van de Wageningse hoogleraar Rudolf Pierik in samenwerking met een aantal tuinbouworganisaties en Naktuinbouw. Doel was een betrouwbaar en onafhankelijk

laboratorium voor het ontwikkelen en toepassen van weefselkweektechnieken, die op de eisen van de Nederlandse tuinbouw waren afgestemd. SBW richtte zich vooral op de sierteelt, met bloemen als lelie, gerbera en anthurium. In 2001 werd de organisatie geprivatiseerd. SBW ging meteen internationaal en week uit naar Macedonië, onder andere om de arbeidskosten te drukken. Macedonië is van huis uit een tuinbouwland en heeft voldoende goed gekwalificeerde arbeidskrachten en logistiek lag de keuze voor het land, op 2500 kilometer van Nederland, voor de hand. Bovendien waren er

Alewijn Broere.

aantrekkelijke subsidies beschikbaar voor ondernemers die daar aan de slag wilden. Het land is strategisch gelegen nabij Turkije, Griekenland, de Balkan en het voormalige Oostblok. Het landklimaat is gunstig, het aantal zonne-uren groot en het opleidingsniveau van de bevolking is relatief hoog. Nu zijn er vestigingen in Roelofarendsveen (de hightech-afdeling: zestig medewerkers) Macedonië (140 medewerkers), Brazilië (tachtig medewerkers) en sinds de zomer van 2007 in Ghana (eveneens tachtig medewerkers). Daar produceert SBW een nieuwe ananassoort voor de lokale markt. Ook richt SBW zich daar op de sierteelt: lelie, zantedeschia, gerbera, anthurium en bromelia. Het Ghanese laboratorium heeft een capaciteit van twaalf miljoen weefselkweekplanten per jaar. Er zijn al twee jaar voorbereidingen gaande voor uitbreiding naar Mexico, waar SBW naar een laboratorium zoekt om over te nemen. "Vooral om daar te produceren voor de export naar de Verenigde Staten", aldus Broere. "Mexico is gunstig omdat de peso is gekoppeld aan de Amerikaanse dollar, al moeten we afwachten wat de kredietcrisis uiteindelijk gaat brengen." De bedoeling is om in Mexico in 2010 een volledige draaiend bedrijf te hebben.

Explosieve groei

Broere is op dit moment in Brazilië vanwege de explosieve groei van de lokale markt aldaar. Met name het zogenaamde TIB-systeem, waarbij plantjes 'zwemmen' in grote vaten van vijftig liter, die beurtelings vol en leeg worden gepompt, is zo succesvol dat een verdubbeling van de capaciteit al snel noodzakelijk bleek. "Met dit systeem is het mogelijk om in zeer korte tijd tienduizend suikerrietplantjes te kweken uit één vat van 50 liter", aldus Broere. "Een uitkomst voor landen die het moeten hebben van grootschalige productie." De lokale groei betekent dat er gereorganiseerd moet worden. SBW begon in Brazilië met weefselkweek voor de export

Hier wordt hoogwaardig uitgangsmateriaal vervaardigd.

‘Ondernemend, doorzetten en aan een paar woorden genoeg hebben’

van plantjes voor de sierteelt naar Europa. Maar het bedrijf stelde zich ten doel om binnen vijf jaar 85 procent van de omzet uit de lokale, Latijns-Amerikaanse markt te halen. Dit punt is nu na drie jaar al bereikt. Drie jaar geleden bouwde SBW in het dorp Holambra bij een weefselkweeklaboratorium. Holambra is voortgekomen uit een Nederlandse nederzetting en het is het grootste productiecentrum van bloemen en planten van Latijns-Amerika. Daar heeft SBW een Braziliaans-Nederlandse partner, Henco, een holding van de Braziliaanse tuinbouw-

pioniers Hendrikus en Nicolaas de Wit. "Samenwerken met Nederlanders is in een land als Brazilië wel zo fijn", vindt Broere. "Hoewel ze hier alweer een paar generaties wonen, zijn ze volgens Broere nog typisch Nederlands: "Ondernemend, doorzetten en aan een paar woorden genoeg hebben", omschrijft Broere de Nederlandse mentaliteit. "Niks ten nadele van Brazilianen, maar mensen die van aanpakken houden, willen nog wel eens gefrustreerd raken van de 'morgen is er weer een dag'-mentaliteit die in Brazilië heerst. De productie in Brazilië is

‘We maken de eerste jaren in een land altijd heel intensief gebruik van de kennis van LNV’

Weefselweek in de praktijk.

gigantisch: acht miljoen weefselweekplantjes en we denken die productie te gaan verdubbelen. Je moet je realiseren dat Brazilië zo groot is als heel Europa”, aldus Broere. “We hebben het hier over enorme uitgestrekte gebieden voor landbouw.”

De Braziliaanse overheid is blij met buitenlandse investeerders, maar voor het invoeren van nieuwe gewassen zijn hoge drempels en een pittige bureaucratie. De LNV-afdeling in Brasilia heeft SBW wegwijs gemaakt.

“We maken de eerste jaren in een land altijd heel intensief gebruik van de kennis van LNV”, zegt Broere. “Marktanalyses, de kansen, mogelijke knelpunten, de benodigde procedures en vergunningen. Het is ook een wisselwerking, want na een tijdje voorzien wij LNV weer van de kennis die we opdoen.” Braziliaanse kwekers hebben de naam het

niet altijd even nauw te nemen met zaken als kwekersrechten, maar dat euvel wordt bestreden door er bovenop te zitten, vertelt Broere. “Bovendien zoeken wij samenwerking met grote bedrijven, die zijn meer geneigd zich aan hun verplichtingen te houden.” De concurrentie in Brazilië is niet noemenswaardig. De bedrijven die zich er bezighouden met weefselweek, richten zich meestal op één soort en zijn klein.

Geweldige doorbraak

“In tijden van voedselschaarste en het steeds schaarser worden van geschikte landbouwgrond zijn weefselweektechnieken dé uitkomst”, stelt Broere. SBW ontwikkelt dan ook niet alleen planten, er wordt ook veel onderzoek gedaan door gerenommeerde wetenschappers op het gebied. “Door onze

kennis kunnen we bijdragen aan de ontwikkeling van gezonde, resistente planten, wat van niet te onderschatte belang is, de noodzaak van hoogwaardig uitgangsmateriaal voor de productie wordt steeds meer onderkent, aldus Broere. “Daarnaast kan er dankzij onze techniek op een goedkope manier een enorme opbrengst worden gegenereerd.” Ten slotte ontwikkelt SBW nieuwe vermeerderingstechnieken. SBW experimenteert nu met de toepassing van somatische embryogenese op koffie en pinus. Broere: “De verwachtingen zijn hoog. Als de experimenten slagen, kan de techniek op andere gewassen worden toegepast. Dat zou een geweldige doorbraak zijn.”

Peter Breedveld